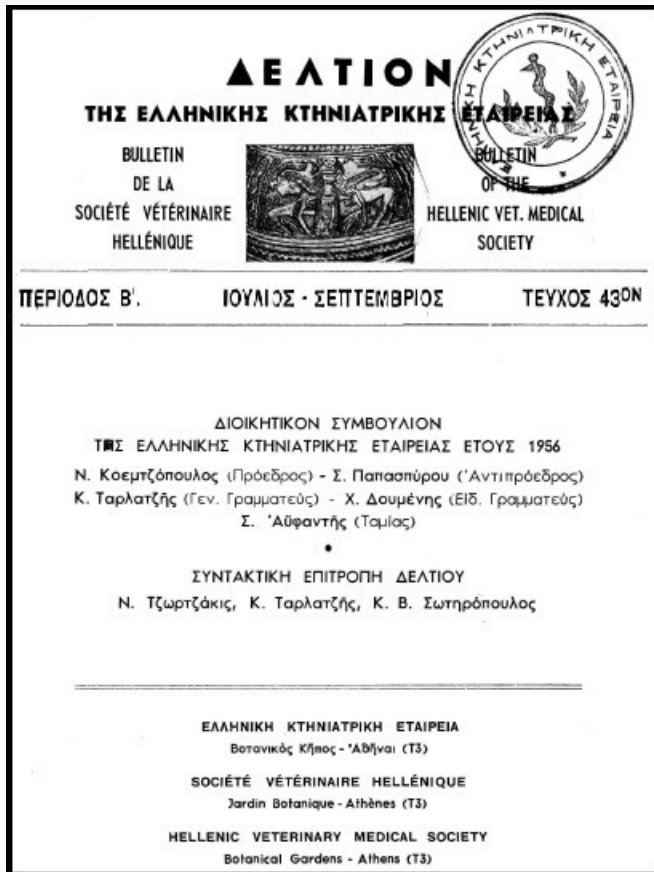

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 12, No 3 (1961)

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ

Sir THOMAS DALLING

doi: [10.12681/jhvms.17866](https://doi.org/10.12681/jhvms.17866)

Copyright © 2018, Sir THOMAS DALLING

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

DALLING, S. T. (1961). ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 12(3), 132-141. <https://doi.org/10.12681/jhvms.17866>

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἑ π ό

SIR THOMAS DALLING

Συμβούλου τῆς Ὀργανώσεως Τροφῶν καὶ Γεωργίας
τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν (F.A.O.), Ρώμη, Ἰταλία.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

Δρος Π. Α. ΚΑΡΒΟΥΝΑΡΗ

Προϊσταμένου τοῦ Ἐργαστηρίου Βρουκελλώσεων
τοῦ Κτηνιατρικοῦ Μικροβιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν Υ. Γ.

Πλεῖστα θέματα ἀφορῶντα τὴν προστασίαν τῆς Δημοσίας Ὑγείας, ἀπὸ κτηνιατρικῆς πλευρᾶς, ὡς ὁ ἔλεγχος τῶν ζωϊκῶν προϊόντων, τῶν χρησιμοποιουμένων πρὸς διατροφήν τοῦ πληθυσμοῦ, ἢ πρόληψις καὶ ἢ καταστολὴ τῶν λοιμωδῶν καὶ παρασιτικῶν νόσων τῶν ζώων, ἐκ τῶν ὁποίων πλεῖσται, ὡς γνωστόν, μεταδίδονται εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁ ἔλεγχος τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν ζώων καὶ τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως κλπ., ἀνάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν κτηνιάτρων, λόγῳ τῆς εἰδικῆς καταρτίσεως καὶ τῶν ἐπιδόσεων τούτων.

Ἡ στενὴ ἐπαφὴ ἀνθρώπων καὶ ζώων ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μετάδοσιν νόσων τινῶν τῶν ζώων εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τἀνάπαλιν· αἱ νόσοι αὗται ἔχουν δυσμενῆ ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῶν μαστιζομένων χωρῶν, ἔνεκα τῶν ἀπωλειῶν, τὰς ὁποίας προκαλοῦν εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τῆς μειώσεως τῆς ἰκανότητος τοῦ πληθυσμοῦ πρὸς ἐργασίαν.

Τὰ ὑπὸ τῶν Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν λαμβανόμενα μέτρα, πρὸς πρόληψιν καὶ καταπολέμησιν τῶν νόσων τούτων εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀποδίδουν, ἀναμφισβητήτως, λίαν ἰκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα· ἄνευ ὅμως τῆς συγχρόνου λήψεως, ὑπὸ τῶν Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν, τῶν προσηκόντων μέτρων διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν ἐστιῶν μόλυνσεως, τὰς ὁποίας ἀποτελοῦν τὰ ἀσθενῆ ζῶα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προστατευθῇ ἀπολύτως ἡ ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐκ τῶν, κοινῶν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῶα, λοιμωδῶν νόσων, τινὲς προσβάλλουν τὸν ἄνθρωπον ἐν περιορισμένῃ κλίμακι, ἐνῶ ἄλλαι ἀποτελοῦν πραγματικὴν μάστιγα διὰ τὸν πληθυσμόν. Ἡ παρὰθεσις τινῶν ἐξ αὐτῶν ἀρκεῖ, ἵνα καταδειχθῇ ἡ σημασία τῆς ομάδος τῶν νόσων τούτων.

Δύο μορφαὶ ἐ γ κ ε φ α λ ο μ υ ε λ ί τ ι δ ο ς τοῦ ἵππου, αἵτινες μετα-

δίδονται μεταξύ τῶν ἵππων δι' ἀρθροπόδων καὶ αἱμομυζητικῶν ἐντόμων, εἶναι δυνατόν νὰ μεταδοθῶν καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Πράγματι, ἀπὸ τινος διεπιστώθη, ὅτι ἐπιδημία ἐγκεφαλομυελίτιδος, ἐμφανισθεῖσαι εἰς τὸν ἄνθρωπον, εἷς τινος περιοχὰς τῆς Ἀμερικῆς, ὠφείλοντο εἰς προσβεβλημένα ἢ μικροβιοφόρα ζῶα καὶ ὅτι ἡ μετάδοσις ἐλάμβανε χώραν διὰ τῶν κωνώπων. Ἐξ ἄλλου ὁ ἰὸς τῆς νόσου ταύτης ἀνευρέθη καὶ εἷς τινος ἐξωτερικὰ παράσιτα τῶν ὀρνιθοειδῶν.

Ἡ ψιττάκωσις, νόσος κατ' ἐξοχὴν τῶν ψιττακῶν, ὀφειλομένη εἰς ἰόν, μεταδίδεται συνήθως ἐκ τούτων εἰς τὸν ἄνθρωπον δι' ἀμέσου ἐπαφῆς, εἰς τὸν ὅποιον ἐκδηλοῦται ὑπὸ ἐλαφρὰν ἢ σοβαρὰν μορφήν. Ἡ νόσος ἀπαντᾷ καὶ εἰς ἕτερα εἶδη πτηνῶν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὰ ὀρνιθοειδῆ, τὸν Ἰνδιάνον καὶ τὴν περιστεράν, ἀποκαλουμένη, ἐν προκειμένῳ, ὀρνιθωσις.

Ἡ νόσος εἶναι διαδεδομένη ἀνὰ ὀλόκληρον τὴν ὑφήλιον, πλεῖστα δὲ ἐκ τῶν προσβεβλημένων πτηνῶν, χωρὶς νὰ ἐμφανίζουσι κλινικὰς ἐκδηλώσεις εἶναι μικροβιοφόρα.

Ἡ ψιττάκωσις ἐθεωρεῖτο, ἄλλοτε, ὡς ἀποκλειστικὴ νόσος τῶν ψιττακῶν, δι' ὃ πλεῖστα χωρὶς εἶχον ἀπαγορεύσει τὴν εἰσαγωγὴν τούτων ἀφ' ἧς ὅμως διεπιστώθη, ὅτι ἡ νόσος προσβάλλει καὶ ἕτερα κατοικίδια ἢ ἄγρια πτηνά, εἷς τινος χώρας ἐχαρακώθησαν τὰ ἀπαγορευτικὰ μέτρα εἰσαγωγῆς.

Ἡ λύσσα εἶναι, ἀναμφισβητήτως, ἡ σοβαροτέρα νόσος ἐκ τῶν μεταδιδόμενων ἐκ τῶν ζώων εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ προσβάλλει, ὡς γνωστόν, ὅλα τὰ κατοικίδια ζῶα, ἐξ ὧν συνηθέστερον τὸν κύνα καὶ τὴν γαλῆν, ὡς καὶ τὰ ἄγρια σαρκοφάγα.

Ἡ μετάδοσις τῆς νόσου εἰς τὸν ἄνθρωπον λαμβάνει χώραν συνήθως διὰ τῶν δηγμάτων προσβεβλημένων ζώων, τῶν ὁποίων ὁ στέλος περιέχει τὸν ἰὸν τῆς λύσης· ἡ ἀνίχνευσις δὲ τούτου ἐν τῷ σιέλῳ τῶν ὑπόπτων ζώων εἶναι μάλιστα ἐφικτὴ ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς κλινικῆς ἐκδηλώσεως τῆς νόσου. Ἐξ ἄλλου, εἷς τινος περιοχὰς τῆς βορείου, κεντρικῆς καὶ νοτίου Ἀμερικῆς διεπιστώθη, ὅτι ὁ ἰὸς τῆς λύσης εἶναι δυνατόν νὰ μεταδοθῆ μεταξύ τῶν ζώων ὑπὸ ποικιλιῶν τινων νυκτερίδων.

Χαρακτηριστικὸν τῆς λύσης εἶναι ἡ σχετικὴ μακρὰ περίοδος ἐπάσεως, ἣτις παρέχει τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀντιλυσσικῆς θεραπείας εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἣτις δικαιολογεῖ τὴν ὑπὸ τινων χωρῶν ἐπιβαλλομένην ἐπὶ ἐξάμηνον κἀθαρσιν εἰς τὰ εἰσαγόμενα κατοικίδια, κύνας καὶ γαλαῖς.

Ἡ καταπολέμησις τῆς λύσης, ἣτις δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ κυρίως διὰ τῆς λήψεως αὐστηρῶν ὑγειονομικῶν μέτρων ἐπὶ τῶν κυριωτέρων φορέων ταύτης ἦτοι ἐπὶ τῶν κυνῶν καὶ τῶν γαλῶν, δυσχεραίνεται, εἷς τινος χώρας, λόγῳ τῆς παρουσίας τῆς νόσου, εἰς εὐρεῖαν κλίμακα, μεταξύ τῶν ἄγρίων σαρκοφάγων.

Ἐπιπλέον, ὁ σπληνάνθραξ προσβάλλει, εἰς τινὰς χώρας, εἰς μεγάλην κλίμακα τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῶα.

Ὁ ἄνθρωπος μολύνεται συνηθέστερον διὰ τῆς δερματικῆς καὶ ἀναπνευστικῆς ὁδοῦ, κυρίως δὲ διὰ τῆς ἐπαφῆς του μετὰ προσβεβλημένων ζώων ἢ πτωμάτων ἀνθρακοπλήκτων ζώων ἢ διὰ τῆς ἐπαφῆς μετὰ μεμολυσμένων ζωϊκῶν προϊόντων, ὡς ἐρίων, δερμάτων κλπ. ἑτέραν πηγὴν μολύνσεως διὰ τὸν ἄνθρωπον ἀποτελεῖ τὸ μεμολυσμένον ὑπὸ τοῦ βακτηριδίου τοῦ σπληνάνθρακος κρέας, ὅταν τοῦτο ἀναλίσκεται ἀνεπαρκῶς ἐψημένον.

Ἐξ ἄλλου, εἰς τὴν μετάδοσιν τοῦ σπληνάνθρακος συντελοῦν καὶ αἱ εἰσγαγαὶ δερμάτων, ζωοτροφῶν καὶ λιπασμάτων, προερχομένων ἐκ χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ νόσος ἐνδημεῖ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν περιστατικῶν σπληνάνθρακος εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα κατὰ πολὺ μεγαλύτερος τοῦ συνήθως ἀναφερομένου εἰς τὰς στατιστικάς, καθότι δὲν δηλοῦνται ἅπαντα τὰ περιστατικά.

Ὁ σπληνάνθραξ ἔχει δυσμενῆ ἀντίκτυπον οὐ μόνον ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ὑγείας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς Γεωργικῆς Οἰκονομίας, λόγῳ τῶν σημαντικῶν ἀπωλειῶν, τὰς ὁποίας προκαλεῖ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν· εἰς ταύτας δεόν νὰ προστεθοῦν καὶ αἱ δαπάναι, αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν διενέργειαν τοῦ ἐτησίου προληπτικοῦ ἐμβολιασμοῦ τῶν ζώων τῶν περιοχῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ νόσος ἐνδημεῖ.

Αἱ περιπτώσεις μεταδόσεως σπληνάνθρακος εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τοῦ γάλακτος εἶναι σπάνιαι, καθότι τὸ βακτηρίδιον τοῦ σπληνάνθρακος σπανίως ἀπεκκρίνεται διὰ τοῦ γάλακτος, παρατηρεῖται δὲ κατὰ κανόνα ἐπίσχεσις αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς λοιμώξεως. Πάντως, ἐν περιπτώσει διαπιστώσεως τῆς νόσου εἰς ποιμνιον, ἐπιβάλλεται ἡ καταστροφή τοῦ γάλακτος παντὸς ἀτόμου, τὸ ὅποιον ἤθελε παρουσιάσει ἠϋξημένην θερμοκρασίαν, ὡς καὶ ἡ παστερίωσις τοῦ γάλακτος τῶν λοιπῶν ζώων τοῦ ποιμνίου. Ἐπίσης, προκειμένου περὶ ποιμνίου, τὸ ὅποιον ἤθελεν ὑποβληθῆ εἰς ἀντιανθρακικὸν ἐμβολιασμὸν διὰ σπορευβολίου, ἐνδείκνυται ὅπως καταστρέφηται τὸ γάλα παντὸς ἀτόμου, τὸ ὅποιον ἤθελε παρουσιάσει μετὰ τὸν ἐμβολιασμὸν ἀδιαθεσίαν ἢ ἠϋξημένην θερμοκρασίαν, τῶν δὲ λοιπῶν ζώων νὰ διατίθεται εἰς τὴν κατανάλωσιν ἀφοῦ ὑποστῇ τὴν ἐπίδρασιν τῆς θερμότητος.

Ἡ βρονοκέλλαισις, ἣτις, ὡς γνωστόν, μεταδίδεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν ζώων καὶ διὲκ τῶν βοοειδῶν, αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων, ἀπαντᾷ εἰς πλείστας χώρας.

Ἡ μετάδοσις λαμβάνει χώραν εἴτε δι' ἀμέσου ἐπαφῆς μετ' ἀσθενῶν ζώων, εἴτε διὰ τῆς βρώσεως τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως, μεμολυσμένων ὑπὸ βρουκέλλας, ἰδίᾳ δὲ γάλακτος καὶ παραγῶγων αὐτοῦ, ὡς νωποῦ τυροῦ κλπ.

Αἱ τρεῖς ποικιλίαι τῆς βρουκέλλας : ἡ βόειος, ἡ μελίτειος καὶ ἡ σύειος, δύνανται νὰ προσβάλλουν τὸν ἄνθρωπον ὡς καὶ τὰ ζῶα.

Εἰς τινὰς χώρας, εὐρίσκονται ὑπὸ ἐκτέλεσιν προγράμματα ἐκριζώσεως τῆς βρουκελλώσεως τῶν βοοειδῶν, εἴτε διὰ τῆς διενεργείας εἰς εὐρείαν κλίμακα προληπτικοῦ ἐμβολιασμοῦ τῶν μόσχων, εἴτε διὰ τῆς θανατώσεως τῶν θετικῶς ἀντιδρώντων, διὰ τῶν γνωστῶν μεθόδων ὀρροδιαγνωστικῆς. Ἡ παστερίωσις τοῦ γάλακτος, ἕξ ἄλλου, εἰς τὰς προσβεβλημένας περιοχὰς ἀπεδείχθη ἀποτελεσματικὸν μέτρον πρὸς προφύλαξιν τοῦ πληθυσμοῦ ἐκ τῆς βρουκελλώσεως.

Ἡ λήψις τῶν ἀνωτέρω μέτρων κατὰ τῆς βρουκελλώσεως τῶν βοοειδῶν ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μείωσιν τοῦ ποσοστοῦ ἐμφανίσεως τῆς νόσου εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ μελιταῖος πυρετὸς τῶν αἰγοπροβάτων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν βρουκέλλωσιν τῶν βοοειδῶν, ἔξακολουθεῖ νὰ προκαλῆ σημαντικὰς ζημίας εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ νὰ ἀποτελῇ δξύτατον πρόβλημα διὰ τὴν Δημοσίαν Ὑγίαν πλείστων χωρῶν, λόγῳ τῶν σημειουμένων, κατ' ἔτος, πολυαριθμῶν κρουσμάτων εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὀφειλομένων εἰς τὴν μελίτειον ποικιλίαν τῆς βρουκέλλας.

Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ Μελιταίου Πυρετοῦ, διεξήχθησαν πολυτετεῖς ἔρευναι, διὰ τῶν ὁποίων διελευκάνθησαν πλείστα σημεῖα τῆς παθογενείας καὶ τῆς ἐπιζωοτολογίας τῆς νόσου καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐπετεύχθη ἡ παρασκευὴ ἐμβολίων, ἅτινα προσδίδουν ἀνοσίαν, ἱκανὴν νὰ προφυλάξῃ τὰ ζῶα ἐκ τῆς νόσου ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα*.

* Αἱ σημαντικώτεραι ἔρευναι διεξήχθησαν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1953 μέχρι τοῦ 1959, εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον Παστέρ τῆς Τύνιδος ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ G. Renoux, τῆ συνεργασίᾳ τῶν: G. Alton, A. Amarasinghe, A. Castellani, Π. A. Καρβουνάρη, L. W. Mahaffey, H. Razaghi-Azar, E. Sacquet καὶ E. E. Velasquez, καὶ τῆ οἰκονομικῆ ἀρωγῇ τῶν Ὄργανώσεων FAO/OMS τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Αἱ ἔρευναι συγκρίσεως τῆς ἀνοσοποιητικῆς ἱκανότητος τῶν ἐμβολίων κατὰ τοῦ Μελιταίου Πυρετοῦ τῶν αἰγοπροβάτων, τὰ ὁποῖα παρεσκευάσθησαν ἀπὸ τοῦ 1936 καὶ ἐντεῦθεν ἀπέδειξαν: ὅτι, ἐκ μὲν τῶν νεκρῶν ἐμβολίων ἀνώτερον εἶναι τὸ ἐμβόλιον Renoux, τὸ ὁποῖον πολλαπλασιάζει τὴν D. I. 50 ἐπὶ 140 - 200 φορές, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς μάρτυρας (D. I. 50 = ὁ ἀριθμὸς μικροοργανισμῶν ἐπιλεγμένου στελέχους Br. Melitensis, ὁ ἀπαιτούμενος διὰ τὴν πειραματικὴν ἀπααραγωγὴν Μελιταίου Πυρετοῦ εἰς 50 % τῶν ἐνοφθαλμιζομένων αἰγῶν ἢ προβάτων), ἐκ δὲ τῶν ζώντων ἀνώτερον εἶναι τὸ ἐμβόλιον E l b e r g, τὸ ὁποῖον πολλαπλασιάζει τὴν D. I. 50 ἐπὶ 62 - 110 φορές.

Ἐκ τῶν δύο τούτων ἐμβολίων, ὡς ἀνώτερον ἐκρίθη τὸ ἐμβόλιον Renoux, διότι ἐκτός τῆς μεγαλύτερας ἀνοσοποιητικῆς ἰσχύος του, παρουσιάζει καὶ τὰ ἐξῆς πλεονεκτήματα: α) ὡς νεκρὸν εἶναι ἀπολύτως ἀβλαβὲς διὰ τὰ ζῶα καὶ τὸν ἄνθρωπον, β) ἐγκαθιστᾷ ἀνοσίαν διαρκείας τοῦλάχιστον 18 μηνῶν, γ) συντηρεῖται εἰς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ περιβάλλοντος τοῦλάχιστον ἐπὶ 9 μῆνας ἀπὸ τῆς παρασκευῆς του, ἄνευ ἀπωλείας τῆς ἀνοσοποιητικῆς ἱκανότητός του καὶ ἐπομένως δύναται νὰ ἐναποθηκευθῇ, νὰ μεταφερθῇ εὐκόλως καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐν τῇ πράξει ἄνευ τεχνικῆς τινας δυσχερείας καὶ δ) δὲν προκαλεῖ κλινικὰς ἀντιδράσεις. Ὡς δεύτερον ἐκρίθη τὸ ἐμβόλιον Elberg, τὸ ὁποῖον συγκεντρώνει ὅλα τὰ μειονεκτήματα τῶν ζώντων ἐμβολίων καὶ δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀβλαβές.

Διὰ τοῦ προληπτικοῦ ἐμβολιασμοῦ τῶν αἰγοπροβάτων διὰ τοῦ ἐμβολίου Re-

Ἡ λεπτοσπειρώσις εἶναι εὐρύτατα διαδεδομένη ἀνὰ τὸν κόσμον, μεταδίδεται δὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον συνήθως ἐκ τῶν ζῶων δι' ἀμέσου ἐπαφῆς ἢ ἐμμέσως ἐκ μεμολυσμένων ζωϊκῶν προϊόντων.

Τὸ γένος λεπτοσπειρῶν περιλαμβάνει πλεῖστα εἶδη παθογόνα διὰ τὰ ζῶα· εἰς τοὺς κύνας, τὰ βοοειδῆ, τοὺς χοίρους καὶ τὰ αἰγοπρόβατα ἢ νόσος ἐκδηλοῦται διὰ κλινικῶν συμπτωμάτων, ἅτινα ποικίλλουν ἀναλόγως τῆς μορφῆς καὶ τῆς ἐντοπίσεως ταύτης, ἐνίοτε δὲ διατρέχει ὑπὸ μορφὴν ἀσυμπτωματικὴν, καθ' ἣν ἐπίσης αἱ λεπτόσπειραι ἀποβάλλονται διὰ τῶν οὐρῶν καὶ τῶν κοπράνων.

Πλὴν τῶν κατοικιδίων ζῶων καὶ ἄγρια τινὰ ζῶα, ἰδίᾳ δὲ οἱ ἐπίμνες λαμβάνουν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν διασπορὰν τῆς νόσου· ἢ μετάδοσις λαμβάνει χώραν συνηθέστερον διὰ τοῦ ὕδατος καὶ τῆς ἰλύος, μεμολυσμένων ὑπὸ λεπτοσπειρῶν, αἵτινες εἰσέρχονται εἰς τὸν ὄργανισμὸν διὰ τῶν ἀλλοιώσεων τοῦ δέρματος ἢ διὰ τῶν βλεννογόνων τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς ρινὸς ἢ τοῦ στόματος.

Ἡ καταπολέμησις τῶν λεπτοσπειρώσεων, ἐπιτυγχάνεται κυρίως διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν ὑπὸ τῶν κατοικιδίων καὶ ἀγρίων ζῶων ἀπεκκρινόμενων λεπτοσπειρῶν, αἵτινες σημειωτέον εἶναι λίαν εὐαίσθητοι εἰς τὰ συνήθη ἀπολυμαντικά.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, τὰ προγράμματα καταπολεμήσεως τῶν λεπτοσπειρώσεων περιλαμβάνουν: τὴν δι' ἐργαστηριακῆς ἐξετάσεως ἀνίχνυσειν τῶν προσβεβλημένων ζῶων, τὴν ἀπομάκρυνσιν τούτων ἐκ τῆς ἐκτροφῆς, τὴν λῆψιν μέτρων πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης ἀναμολύνσεως, ἰδίᾳ ὑπὸ τῶν τροπικῶν καὶ τὴν ἀπολύμανσιν τῶν στασίμων ὑδάτων καὶ τῶν μεμολυσμένων χώρων γενικῶς.

Αἱ σαλμονελλώσις, νόσοι κοιναὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῶα, εἶναι λίαν διαδεδομέναι ἀνὰ τὴν ὑφήλιον.

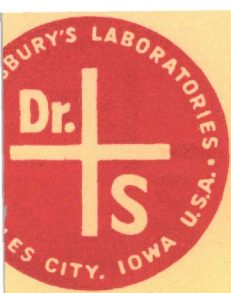
Τὸ γένος τῶν σαλμονελλῶν περιλαμβάνει πολυάριθμα εἶδη, ἐξ ὧν πλεῖστα ἀπεμονώθησαν ἐκ τῶν ζῶων· εἶδη τινὰ ἀπαντοῦν συχνότερον καὶ εἶναι γνωστά, ὡς λίαν συνήθεις αἰτιολογικοὶ παράγοντες τῶν σαλμονελλώσεων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῶων.

Εἰς τὸν ἄνθρωπον ἢ λοίμωξις εἶναι συνήθως τροφικῆς προελεύσεως, πολλάκις ὅμως οὗτος μολύνεται διὰ τῆς ἐπαφῆς μετὰ προσβεβλημένων ζῶων ἢ κατὰ τὸν χειρισμὸν ζωϊκῶν προϊόντων μεμολυσμένων ὑπὸ σαλμονελλῶν.

Εἰς τὰ πτηνά, ἐκτὸς τῶν σαλμονελλῶν, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦν τὰς εἰδι-

ποικ, εἶναι δυνατὸν σήμερον νὰ ἐπιτευχθῇ ἢ καταπολέμησις τοῦ Μελιταίου Πυρετοῦ τούτων, καὶ συγχρόνως νὰ προστατευθῇ καὶ ἡ ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἐξαλείψεως τῶν ἐστιῶν μολύνσεως, τὰς ὁποίας ἀποτελοῦν τὰ ἀσθενῆ ζῶα, δεδομένου, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐδένα ρόλον παίζει εἰς τὴν μετάδοσιν τῆς νόσου, ἀλλὰ μολύνεται ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν μεμολυσμένων ζῶων καὶ ζωϊκῶν προϊόντων.

Π. Α. Κ.

ΠΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ
ΚΑΙ ΕΜΒΟΛΙΑ

DR. SALSBURY'S LABORATORIES

CHARLES CITY, IOWA - U.S.A.

ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΑ ΣΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ :

- **SULQUIN:** Για την Κοκκιδίαση.
- **STOP-PICK:** Για τον Καννιβαλισμό.
- **SALSTREP:** Μοναδικό για τη Χρονία Άναπνευστική νόσο (Αϊρ - Σάκ).
- **MEDIC-AID:** Βιταμινούχο-άντιβιοτικό παρασκεύασμα (Φόρμουλα) τονωτικό, όρεκτικό, θεραπευτικό.
- **AVI-TAB:** Για το φύραμα. Όρεκτικό, δυναμωτικό, καταπραϋντικό του πεπτικού συστήματος.
- **AR-SULFA:** Μοναδικό για τη Μολυσματική Κόρυζα (Κρυολογήματα).
- **WORMAL:** Μοναδικό για όλα τα έσωτερικά παράσιτα. (Σκουλήκια, σκουληκάκια των τυφλών εντέρων, ταινίες).
- **WAZINE:** Ύγρo πιπεραζίνη, για τo κοινά σκουλήκια.
- **WAVAC:** Τo πιό εύχρηστα, πρακτικά και αποτελεσματικά έμβόλια ψευδοπανώλους. Διαλυτά στο πόσιμο νερό. Μεγάλης διάρκειας και για οποιαδήποτε ηλικία.

“BIT-A-MIN”

**Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ**

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΒΙΤΑΜΙΝΟΥΧΑ ΦΥΡΑΜΑΤΑ :

**ΟΡΝΙΘΩΝ-ΙΝΔΙΑΝΩΝ-ΑΓΕΛΑΔΩΝ-ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ-ΧΟΙΡΩΝ
ΔΡΟΜΩΝΩΝ ΙΠΠΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΩΝ ΖΩΩΝ**

(Είς χαρτόσακκους σφραγισμένους τών 35 γρ. με ετικέτες αναγράφουσες οδηγίες χρήσεως και πλήρη ανάλυση).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΘΑΝ. Σ. ΤΣΟΛΙΑΚΟΣ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΣ-ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ - ΑΠΟΘΗΚΗ : ΑΘΗΝΑΙ, ΕΡΜΟΥ 124 - ΤΗΛ. 532.528

PROVIMI

ΠΡΟΒΙΜΙ

«Η Βάσις διὰ τὴν παρασκευὴν οἰουδήποτε φυράματος»
ΠΡΟΪΟΝ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΠΤΗΝΟ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΩΝ

BONDA'S NEEVOEDERFABRIEK "PROVIMI,, N. V.

ΕΔΡΑ: ROTTERDAM - ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΙΣ: Ὑλλανδίαν, Ἰταλίαν, Ἑλβετίαν, Γαλλίαν, Ἰσπανίαν, Πορτογαλίαν,
Βέλγιον, Ἀγγλίαν, Μεξικόν, Βραζιλίαν, Ἀργεντινήν, Ἰαπωνία καὶ Αὐστρία.
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΕΙΣ: Ἰσραήλ, Κύπρον, Λίβανον, Μαρόκον καὶ Ἑλλάδα.

Τὸ "PROVIMI,, ἀποτελεῖται ἀπὸ Ἰχθυάλευρα Νορβηγίας, Κρεατάλευρα
Ἀργεντινῆς Γαλατάλευρα, σηκωτάλευρα, βιταμῖνες Ἰχνοστοιχεῖα, ἀντιβιοτικά,
κοκκιδιοστατικά κ.τ.λ.

Ἐναμιγνύομενον δὲ μετὰ τῶν ἐγχωρίων δημητριακῶν συνιστᾷ μιὰ πλήρη
καὶ ἰσορροπημένην τροφήν. Φυράματα μὲ PROVIMI παρασκευάζουν οἱ κάτωθι:
Συνεταιρισμὸς Ἀναπαραγωγῆς Πτηνῶν Πτηνοτρόφων Μεγάρων—Μέγαρα.
Συνεταιρισμὸς Ὄρνιθοτρόφων Μεσσηνίας—Καλαμάτα.

Βιομηχανία Πτηνο-κτηνοτροφῶν «ΜΟΥΛΑΣ & Σία» Λ. Κηφισσίας 124.

Λεσβιακὴ βιοτεχνία Πτηνοτροφῶν ΚΟΝΤΑΞΗΣ - ΜΑΘΙΕΛΗΣ Μυτιλήνη

Προμηθευθῆτε τὸ PROVIMI ἀπὸ τὰ κατωτέρω Κέντρα διαθέσεως
ΚΕΝΤΡΙΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΑΙ: Λ. Κηφισσίας (ἔναντι Γηροκομείου) τηλ. 662-663.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΜΕΓΑΡΩΝ: Κατάστημα κ. ΠΙΝΗ ἔναντι Ἰχθυαγορᾶς.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ: Ταντάλου 48 Βαρδάρι - Θεσσαλονίκη.

ΕΥΒΟΙΑ: Α. Ζαχαρόπουλος - Χαλκίδα.

ΑΡΓΟΝΑΥΠΛΙΑ: Βιομηχανία πτηνοτροφῶν Γ. Δ. Γκότσης καὶ Σία - Ἄργος

PROVIMI (ΕΛΛΑΣ) Α.Ε.

Ζήνωνος 8 - 10 Ὁμόνοια

Τηλεφ. 527.444

Ἀθήναι

Μακεδονία - Ὁράκη

Σαυφοῦς 4 (Βαρδάρι)

Τηλ. 73.897

Θεσσαλονίκη

Σημ.: Παρακαλοῦνται οἱ μεμονωμένοι πελάται τῆς Ἐπαρχίας οἱ ὅποιοι συναλάσ-
σονται ἀπ' εὐθείας μὲ τὸ Κεντρικὸν κατάστημα νὰ δίδουν τὰς παραγγελίας των ἐνω-
ρίτερον ἀπ' ὅτι τοὺς χρειάζονται πρὸς ἀποφυγὴν καθυστερήσεων.

κὰς νόσους : τύφον καὶ λευκὴν διάρροϊαν, ἀπαντοῦν καὶ σαλμονέλλαι παθογόνοι διὰ τὸν ἄνθρωπον, αἵτινες ἀνευρίσκονται συνηθέστερον εἰς τὰ ὕδα. Ὁ ἄνθρωπος μολύνεται διὰ τῆς βρώσεως ὤμων ἢ ἀνεπαρκῶς ἐψημένων μεμολυσμένων ὤων· πλέον ἐπικίνδυνα δὲ εἶναι τὰ ὕδα τῆς νήσσης, τῶν ὁποίων ἢ μόλυνσις λαμβάνει χώραν ἐν τῇ ὠοθήκῃ, ἐν τῷ ὠαγωγῷ ἢ διὰ τοῦ κελύφους. Σπανιώτερον ὁ ἄνθρωπος μολύνεται ἐξ ὤων ὄρνιθος, ἐνῶ τὰ ἐκ τούτων παρασκευαζόμενα ἐδέσματα δύνανται πολλάκις, ὑπὸ ὠρισμένης συνθήκας, νὰ καταστοῦν λίαν ἐπικίνδυνα. Ἐξ ἄλλου, τὸ κρέας τῶν ὄρνιθοειδῶν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελέσῃ, ἐν τινι μέτρῳ, πηγὴν μόλυνσεως διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Ἡ σαλμονέλλωσις τῶν βοοειδῶν ἀπαντᾷ εἰς πλείστας χώρας καὶ προσβάλλει συχνότερον τοὺς μόσχους, οἵτινες, κατὰ μέγα ποσοστὸν, καθίστανται ἐπὶ μακρὸν ἢ καὶ διὰ βίου μικροβιοφόροι· οὗτοι, διὰ τῶν ἀπεκκρινόμενων, διὰ τῶν περιττωμάτων μικροοργανισμῶν, συντελοῦν εἰς τὴν μετάδοσιν τῆς νόσου.

Τὸ κρέας καὶ τὸ γάλα τῶν προσβεβλημένων καὶ μικροβιοφόρων βοοειδῶν, ὡς καὶ τὰ παράγωγα τούτων, ἀποτελοῦν πηγὴν μόλυνσεως διὰ τὸν ἄνθρωπον· ἐξ ἄλλου, πλείσται εἶναι αἱ περιπτώσεις μόλυνσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐκ κρέατος, προσερχομένου ἐκ χοίρων προσβεβλημένων ἐκ σαλμονελλώσεως. Τὸ κρέας, τὸ γάλα, τὰ ὕδα καὶ τὰ παράγωγα τούτων εἶναι δυνατὸν ἐπίσης νὰ καταστοῦν ἐπικίνδυνα διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μετὰ περιττωμάτων μικροβιοφόρων τρωκτικῶν ἢ ὅταν μολυνθοῦν κατὰ τὸν χειρισμὸν τῶν ὑπὸ ἀτόμων χρονίων μικροβιοφόρων.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι δυνατὸν νὰ μολυνθῇ ἐπίσης διὰ τῆς βρώσεως ὤμων ἢ ἀνεπαρκῶς ἐψημένων ἰχθύων, ἡλιευμένων ἐκ περιοχῶν ἐνθα ἐκχέονται ὑπόνομοι· ἐξ ἄλλου πολλάκις ἀπεμονώθησαν σαλμονέλλαι ἐκ μαλακοστράκων καὶ ὄστρακοδέρμων. Ἡ μόλυνσις δύνανται ἐπίσης νὰ προέλθῃ ἐκ λαχανικῶν, ὅταν ταῦτα καλλιεργοῦνται εἰς χώρους ἀρδευομένους διὰ μεμολυσμένων ὑδάτων.

Πηγὴν διαδόσεως τῶν σαλμονελλῶν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελέσουν τὰ λιπάσματα καὶ αἱ βιομηχανικαὶ ζωοτροφαί, διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν ὁποίων χρησιμοποιοῦνται ἀπορρίμματα τῶν Σφαγείων. Ἀπὸ τινος δὲ διεπιστώθη, ὅτι, πολλάκις, ζωοτροφαὶ παρασκευαζόμεναι δι' ἀποξηράνσεως ἰχθύων εἰς τὸν ἥλιον εἶναι μεμολυσμέναι ἐκ σαλμονελλῶν· ἐξ ἄλλου οἱ πλακοῦντες βαμβακοσπόρου, ἀραχίδος κλπ. εἶναι δυνατὸν νὰ περιέχουν παθογόνους σαλμονέλλας. Πρὸς προστασίαν τῆς κτηνοτροφίας καὶ τῆς Δημοσίας Ὑγείας, αἱ χώραι εἰσαγωγῆς τοιούτων ὑπόπτων μόλυνσεως ζωοτροφῶν, ἐξετάζουν ἤδη τὸ θέμα τῆς ἀποστειρώσεως τούτων πρὸ τῆς διαθέσεως πρὸς ἀνάλωσιν.

Ἡ φ υ μ α τ ῖ ω σ ι ς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῶων ὀφείλεται εἰς τὸν αὐτὸν μικροοργανισμὸν : Τὸ Μυκοβακτήριον τῆς φυματιώσεως, τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστὸν, διακρίνομεν τρεῖς ποικιλίας.

Ἡ νόσος μεταδίδεται συχνάκις εἰς τὸν ἄνθρωπον δι' ἄμέσου ἐπαφῆς μετὰ προσβεβλημένων ζώων ἢ διὰ τῆς βρώσεως τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως μεμολυσμένων ὑπὸ Μυκοβακτηρίου τῆς φυματιώσεως· συνηθέστερον ἢ νόσος μεταδίδεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῶν βοοειδῶν διὰ τοῦ γάλακτος, σπανιώτερον δὲ ἐκ τῶν κυνῶν, χοίρων, αἰγῶν κλπ. ζώων.

Εἰς πλείστας χώρας ἀνελήφθη ὑπὸ τῶν Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἔντονος ἀγῶν πρὸς καταπολέμησιν τῆς φυματιώσεως τῶν βοοειδῶν, διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν ἀντιδρῶντων θετικῶς εἰς τὸν φυματινισμόν. Παρατηρήθη δέ, ὅτι ἡ μείωσις τοῦ ποσοστοῦ συχνότητος τῆς φυματιώσεως, μεταξὺ τῶν ζώων, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀντίστοιχον μείωσιν τῶν περιπτώσεων φυματιώσεως εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἐπανεμφάνισις κρουσμάτων φυματιώσεως εἰς ζῶα ἐξυγιανθεισῶν ἐκτροφῶν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀφείληται πολλάκις εἰς τὴν ἀναμόλυνσιν τούτων ὑπὸ ἀτόμων τοῦ προσωπικοῦ προσβεβλημένων ὑπὸ τῆς νόσου.

Ἡ μέθοδος τοῦ ἐμβολιασμοῦ (προασπίσεως), ἣτις ἐφαρμόζεται, εἰς εὐρεῖαν κλίμακα, εἰς τὸν ἄνθρωπον πρὸς προφύλαξιν ἐκ τῆς φυματιώσεως καὶ ἡ χημικοθεραπεία, ἣτις ὡς γνωστόν, ἀποδίδει ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν Ἱατρικὴν, δὲν εἶναι ἐφαρμόσιμοι εἰς τὴν κτηνιατρικὴν. Ὡς πλέον δὲ λυσιτελεῖς μέθοδος διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς φυματιώσεως εἰς τὰ ζῶα κρίνεται, ἡ κατὰ κανονικὰ διαστήματα διενέργεια φυματινισμοῦ καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς ἐκτροφῆς τῶν ἀντιδρῶντων θετικῶς ἀτόμων.

Ὁ π υ ρ ε τ ὸ ς Q, νόσος κοινὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῶα, ἐπεκτείνεται ὀσημέραι εἰς μεγαλύτερον ἀριθμὸν χωρῶν καὶ προσβάλλει μεγαλύτερον ἀριθμὸν ζώων.

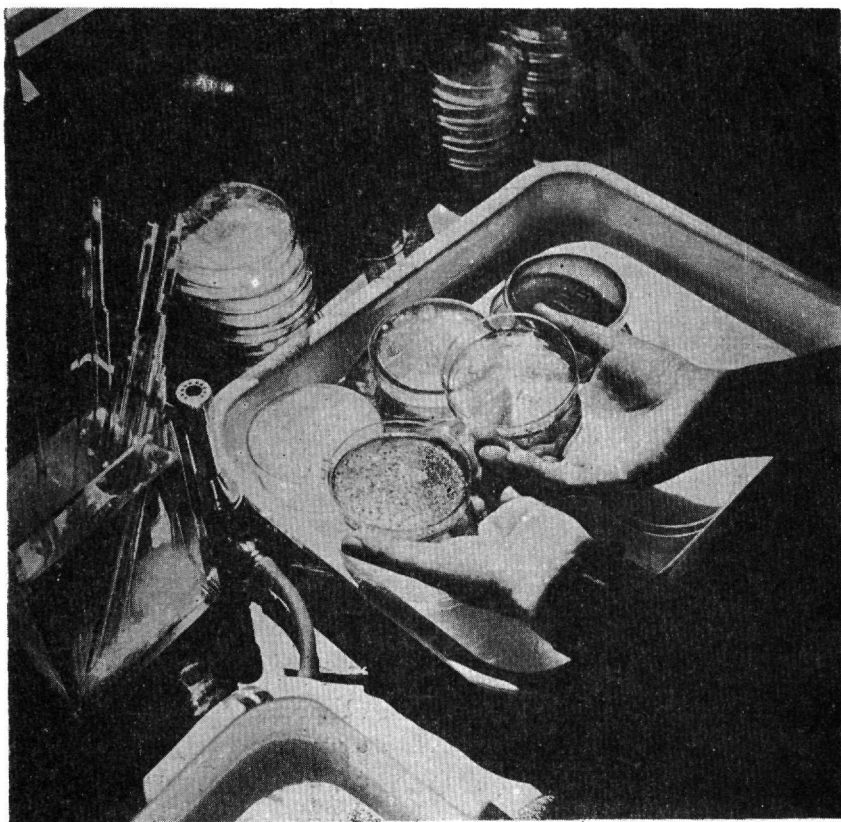
Ἡ νόσος μεταδίδεται συνηθέστερον διὰ τῆς ἀναπνευστικῆς ὁδοῦ καὶ διὰ τῶν ζωϊκῶν προϊόντων, ὡς γάλακτος, κρέατος κλπ., μεμολυσμένων ὑπὸ *Coxiella Burnettii*· πλεῖστα δὲ περιπτώσεις Πυρετοῦ Q διαπιστοῦνται μετὰξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σφαγείων.

Ἡ νόσος, ἣτις συχνάκις ἀπαντᾷ εἰς τὰ ζῶα ὑπὸ λανθάνουσαν μορφήν ἄνευ ἐμφανῶν κλινικῶν ἐκδηλώσεων, εἶναι δυνατὸν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν παραγόντων τινῶν νὰ ἀναζωπυρωθῇ, ὡς π. χ. συμβαίνει εἰς τὰ αἰγοπρόβατα κατὰ τὴν περίοδον τοῦ τοκετοῦ, ὁπότε ἡ λοίμωξις διασπείρεται διὰ τῶν λίαν μεμολυσμένων πλακούντων.

Αἱ Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι συμβάλλουν, μεγάλως, εἰς τὴν προστασίαν τῆς Δημοσίας Ὑγείας ἐπίσης διὰ τῆς καταπολεμήσεως τῶν παρασιτικῶν νόσων τῶν ζώων, αἱ ὁποῖαι μεταδίδονται εἰς τὸν ἄνθρωπον: Παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ λῆψις μέτρων πρὸς πρόληψιν καὶ καταστολὴν τῆς ἐ χ ι ν ο κ ο κ ι ἄ σ ε ω ς ἢ ὕδατιδώσεως, νόσου ὀφειλομένης, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν ἐγκατάστασιν κεστωδῶν τοῦ κυνός, κατὰ τὸ προνυμφικὸν στάδιον τούτων, ὑπὸ μορφήν ὕδατίδων κύστεων, εἰς διάφορα ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων.

Λόγω τῆς συχνοτάτης ἐπαφῆς τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ κυνός, καὶ τοῦ σημαντικοῦ ρόλου τούτου εἰς τὸν βιολογικὸν κύκλον τῶν ἀνωτέρω κεστοδῶν, ἢ μετάδοσις τῆς ὑδατιδώσεως εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι εὐχερής. Ἡ καταπολέμησις τῆς νόσου συνίσταται, εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν κεστοδῶν τοῦ κυνός καὶ τῶν λοιπῶν διαμέσων ξενιστῶν διὰ τῶν γνωστῶν ἀνθελμινθικῶν καὶ εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν σπλάγχχνων τῶν σφαγίων, τὰ ὁποῖα φέρουν ὑδατίδας κύστεις, πρὸς ἀποφυγὴν ἀναμολύνσεως τῶν διαμέσων ξενιστῶν.

Ἐτέρα ἐπίδοσις τῶν κτηνιάτρων, ἣτις ἔχει σχέσιν μὲ τὴν προστασίαν τῆς Δημοσίας Ὑγείας, εἶναι ὁ ἔλεγχος τῶν τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως καθ' ὅλα τὰ στάδια ἀπὸ τῆς παραγωγῆς μέχρι τῆς καταναλώσεως. (Εἰκὼν 1).

Εἰκὼν 1.— ἸΣΡΑΗΛ. Ἐργαστηριακὸς ἔλεγχος τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως.
Ἐξέτασις καλλιιεργειῶν. (Φωτογρ. F.A.O.)

Εἰς ὅλας τὰς χώρας, τὴν εὐδύνην διὰ τὴν προάσπισιν τῆς Δημοσίας Ὑγείας ἐκ τῶν ζωϊκῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν διατροφήν τοῦ ἀνθρώπου, ἔχουν αἱ Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Ἐξ ὅσον ὑγειονομικὸς ἔλεγχος τοῦ κρέατος, τὸ ὁποῖον εἶναι μία ἐκ τῶν οὐσιωδῶν τροφῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μερίμνης τῶν Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἐξ ὅσον ἔλεγχος οὗτος λαμβάνει χώραν κυρίως εἰς τὰ Σφαγεῖα, ἔνθα ἡ ἀνίχνευσις τῶν διαφόρων παθολογικῶν καταστάσεων, πρὸ καὶ μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν ζώων, εἶναι εὐχερεστέρα.

Τὸ ἔργον τῶν κτηνιάτρων τῶν Σφαγείων συνίσταται : α) εἰς τὴν κλινικὴν ἐξέτασιν τῶν ζώων πρὸ τῆς σφαγῆς πρὸς διαπίστωσιν τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τούτων, β) εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς σφαγῆς πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης μολύνσεως καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν γενικῶς ὑγιανοῦ κρέατος, καὶ γ) εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν σφαγίων πρὸς ἀνίχνευσιν τῶν ἀνατομοπαθολογικῶν ἀλλοιώσεων, τῶν ὀφειλομένων εἰς διαφόρους παθολογικὰς καταστάσεις, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν τὸ κρέας καὶ τὰ σπλάγχνα ἐπικίνδυνα διὰ τὴν ὑγίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ γενικῶς ἀκατάλληλα πρὸς βρώσιν. Ἐξ ἄλλου, εἰς τὰ καθήκοντα τῶν κτηνιάτρων τῶν Σφαγείων ἀνάγονται : ἡ ἐπίβλεψις διὰ τὴν τήρησιν τῶν ἀπαραιτήτων ὄρων διὰ τὴν καλὴν συντήρησιν τοῦ κρέατος, εἰς τὴν ἐπίβλεψιν διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν κρινομένων ὡς ἀκαταλλήλων πρὸς βρώσιν σφαγίων καὶ σπλάγχμων καὶ εἰς τὴν παρακολούθησιν, εἰς τὰ μεγάλα Σφαγεῖα, τῆς παρασκευῆς ζωοτροφῶν καὶ λιπασμάτων ἐκ τῶν ἀπορριπτομένων σφαγίων.

Εἰς μικρὸν ἀριθμὸν χωρῶν διατίθεται ἐπαρκὴς ἀριθμὸς κτηνιάτρων, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὅλης ἐργασίας τοῦ ἐλέγχου τῶν σφαζομένων ζώων ἀποκλειστικῶς ὑπὸ κτηνιάτρων· εἰς πλείστας χώρας, διὰ λόγους οἰκονομίας, μέγα μέρος τῆς ἐργασίας ταύτης ἐκτελεῖται ὑπὸ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, καταλλήλως ἐκπαιδευομένου καὶ ὑπηρετοῦντος ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν κτηνιάτρων τῶν Σφαγείων. Αἱ ἀνάγκαι τῶν μεγάλων Σφαγείων ἱκανοποιοῦνται ἀπολύτως, ὡς ἀπέδειξεν ἡ πρᾶξις, διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τοιοῦτου προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον σὺν τῷ χρόνῳ ἀποκτᾷ μεγάλην πείραν διὰ τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, ἣν ἐκτελεῖ, ζητεῖ δὲ τὴν παρέμβασιν τοῦ κτηνιάτρου μόνον ἐπὶ δυσχερῶν περιπτώσεων.

Ἡ λειτουργία μεγάλων Σφαγείων, πλησίον τῶν ἀγορῶν ἢ ἐν συνδυασμῷ μετ' αὐτῶν, προτιμᾶται σήμερον εἰς πλείστας χώρας, καθότι ἱκανοποιεῖ τὰς ἀνάγκας καὶ ἀποδίδει καλλίτερον ἢ ὁ μέγας ἀριθμὸς μικρῶν Σφαγείων, ἀνηκόντων εἰς ἰδιώτας, ἔνθα ἡ σφαγὴ λαμβάνει χώραν συνήθως κατὰ τὴν βούλησιν τῶν ἰδιοκτητῶν των. Ἐξ ἄλλου, ἡ λειτουργία μεγάλων Σφαγείων εἶναι οἰκονομικωτέρα καὶ διασφαλίζει πλήρως τὴν παραγωγὴν ὑγιανοῦ κρέατος· ταῦτα δὲ ἔχουν, ὡς γνωστόν, ὅλας τὰς συγχρόνους ἀναγκαίας ἐγκαταστάσεις διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν συναφῶν ἐργασιῶν, ὡς καὶ ἐργαστήρια καλῶς ἐξοπλισμένα διὰ τὴν ἐργαστηριακὴν ἐξέτασιν τῶν κρεάτων.

Εἰς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖα πραγματοποιοῦν ἐξαγωγὰς κρεάτων, εἰς εὐρεῖαν κλίμακα, ἡ σφαγὴ τῶν ζώων λαμβάνει χώραν εἰς Σφαγεῖα καλῶς ἐξωπλισμένα, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν συνεχῶς ἢ κατὰ περιόδους. Ἡ σφαγὴ, ὁ κρεωσκοπικὸς ἔλεγχος καὶ αἱ λοιπαὶ συναφεῖς ἐργασίαι ἐνεργοῦνται εἰς τὰ Σφαγεῖα ταῦτα, ὑπ' εὐθύνην τῶν κτηνιάτρων, οἵτινες λαμβάνουν ἅπαντα τὰ ἐνδεδειγμένα μέτρα, ὥστε νὰ διασφαλίξῃται ἀπολύτως ἡ Δημοσία Ὑγεία καὶ ἡ Κτηνοτροφία τῶν χωρῶν εἰσαγωγῆς.

Τὸ κρέας, τὰ σπλάγγνα καὶ τὰ κρεατοπαρασκευάσματα καθίστανται ἐπίσης ἐπικίνδυνα διὰ τὴν Δημοσίαν Ὑγείαν, ὅταν μολυνθοῦν ὑπὸ μικροβιοφόρων ἐργατῶν τῶν Σφαγεῖων πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ κινδύνου τούτου, αἱ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι ἐνεργοῦν περιοδικὰς ἰατρικὰς ἐξετάσεις τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σφαγεῖων.

Ἡ εὐθύνη τῶν Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάθεσιν εἰς τὸν πληθυσμὸν υγιεινοῦ κρέατος, δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ Σφαγεῖα, ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὰς ἀγοράς, τὰ κρεοπωλεῖα καὶ γενικῶς εἰς ὅλους τοὺς χώρους ἐνθα ἐκτίθενται πρὸς πώλησιν ἢ ἐναποθηκεῖονται κρέατα, κρεατοπαρασκευάσματα κλπ. ἡ ἐπιθεώρησις τῶν χώρων τούτων λαμβάνει χώραν κατὰ κανονικὰ διαστήματα πρὸς παρακολούθησιν καὶ ἔλεγχον, ἰδίᾳ, τῶν ὄρων συντηρήσεως τούτων.

Τὸ θέμα τῆς ὀργανώσεως τῶν Σφαγεῖων ἔχει σημειώσει, ἐσχάτως, σημαντικὴν πρόοδον· σήμερον εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας καὶ εἰς αὐτὰς εἰσέτι τὰς ὑποαναπτύκτους, αἱ Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι μελετοῦν τὴν ἀνέγερσιν συγχρόνων καὶ εὐρυχώρων Σφαγεῖων, εἰς ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερον ἀριθμὸν πόλεων, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἡ Δημοσία Ὑγεία νὰ διασφαλίξῃται πληρῆστερον καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ὑποπροϊόντων νὰ εἶναι δυνατὴ.

Ἄτερος κλάδος τῆς υγιεινῆς τῶν τροφίμων : ἡ Βιομηχανία καὶ ὁ ὑγειονομικὸς ἔλεγχος τῶν ἰχθύων καὶ ἀλιπάστων ἀνάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν κτηνιάτρων, οἵτινες, καὶ ἐν προκειμένῳ, ἔχουν τὴν εὐθύνην τῆς προστασίας τῆς Δημοσίας Ὑγείας, ἀπὸ κτηνιατρικῆς πλευρᾶς.

Ἐξ ἄλλου, εἰς τὸν τομέα τῆς προασπίσεως τῆς Δημοσίας Ὑγείας, ἀπὸ κτηνιατρικῆς πλευρᾶς, ἡ δραστηριότης τῶν κτηνιάτρων δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ ἀστικὰ κέντρα, ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν ὑπαίθρον· οὗτοι διὰ τῶν συμβουλῶν, τὰς ὁποίας παρέχουν εἰς τοὺς ἀγρότας πρὸς παραγωγὴν υγιεινῶν ζωϊκῶν τροφίμων, διὰ τῆς λήψεως τῶν ἐνδεδειγμένων μέτρων πρὸς πρόληψιν καὶ καταστολὴν τῶν λοιμωδῶν καὶ παρασιτικῶν νόσων τῶν ζώων καὶ διὰ τῆς ἀποβολῆς ἐκ τῆς καταναλώσεως τῶν ἀκαταλλήλων πρὸς βρωσιν τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως, συμβάλλουν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς στάθμης τῆς Δημοσίας Ὑγείας καὶ εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιοχὰς.